

ВМСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
№ регистрационен индекс	Дата
ВСС - МРКВ	11. 07. 2022

Уважаема Г-жо Гяурова-Вегертседер,

По поставените въпроси от Български институт за правни инициативи изразявам следното становище и давам следните отговори :

I. По въпросите, поставени към всички кандидати за заемане на длъжността административен ръководител-Председател на ОКРЪЖЕН СЪД-Плевен:

1. По въпроса за течащата в публичното пространство дискусия за промени в Конституцията на РБ в частта за съдебната власт и какъв е релевантния начин да се чуе мнението на магистратите в този процес?

В публичното пространство и сред българското общество съгласно проведени проучвания е налице нагласа за промени на отделни части от действащата Конституция сред по-голяма част от българите, а по-малка част от пълнолетните българи считат, че трябва да се приеме нова Конституция или че няма нужда от такива промени изобщо.

През м. февруари 2022г. е създадена Временна комисия към НС за промени в Конституцията на РБ, която да обсъди възможностите за изменение в основния закон, особено тези, свързани с промени в съдебната система.

Считам, че голяма част от въпросите за бъдещи реформи в съдебната власт са изключително специализирани и освен мнението на обществени, политически и научни среди, следва да се чуе и мнението на магистратите, които работят в тази система и ще бъдат пряко засегнати от евентуалните промени. Това би могло да се постигне чрез организиране на форуми по въпросите за необходимостта от промени в Конституцията на РБ в частта за съдебната власт и какви да бъдат те, допитване до магистратите на всички нива в съдебната система, провеждане на дискусии, организирани от органите на съдебната власт и неправителствените организации с цел задълбочен и обстоен анализ на необходимите промени в частта за съдебната власт на сега действащата Конституция.

2. По въпроса за „реформата на съдебната карта“ и при евентуалното нейно възстановяване, като част от нея може ли да бъде приложена концепцията за общностния съд?

Концепцията за общностния съд е презентирана у нас от съдията от ВС на щата Ню Йорк Алекс Калабрезе. Тази концепция залага на разбирането за разширяване функциите на съда от чисто правораздавателни до разрешаване на по-широк кръг от проблеми, установяване на причините, поради които обществените отношения се изострят дотолкова, че не могат да бъдат решени без намесата на съда. По този модел са създадени много съдилища в САЩ. Приложението на концепцията за общностния съд би имала по-голям ефект според мен по отношение на районните съдилища в РБ, имайки предвид че услугите на общностния съд в САЩ се прилагат по отношение на престъпления, за които се предвиждат по-леки наказания. Считаю, че този въпрос следва да бъде подложен на обстойна и задълбочена дискусия в правните и научни среди при обсъждане и на въпроса за „реформата на съдебната карта“.

3. Какви са вижданията ми за въвеждане на инструменти /от нормативен и организационен характер/ постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати?

С решение на ВСС по Протокол №62/16.12.2015г./в сила от 01.01.2016г./ са приети Правила за оценка на натовареността на съдиите, допълнени на 24.03.2016г. Целта на тези правила е да се регламентират и въведат обективни измерители на правната и фактическа сложност на делата - т.нар. коефициенти за тежест на делата, чрез които да се определи индивидуалната натовареност на съдиите във всички нива на съдебната система. Определянето на натовареността се разглежда като оценка на времето, необходимо за разглеждане и решаване на съдебните дела, както и оценка на времето, необходимо на съдията за извършване на всички останали дейности, свързани с доброто съществуване на правораздаването. Тези Правила са определили границите за натовареност на съдията - нормална/между 70 и 130/, висока /над 130 до 180вкл./ и ниска/под 70 до 50вкл./ Считаю, че въпросът за натовареността на съдиите е от изключителна важност през последните години и е от изключително значение за сръчността и качеството на правораздаване, от всеки един магистрат, рефлектира върху анализа за натовареност на целия съд и съдебен район. Съгласно тези Правила при образуване на делото разпределящият съдия определя

групата на делото съобразно изготвени Приложения №1-3 към Правилата. Коефициентът за тежест се генерира автоматично от системата след определяне на групата на делото. До приключване на делото първоначално определеният коефициент за тежест може да се коригира, като бъде увеличен или намален, съобразно изчерпателно посочени критерии в Правилата, като корекцията се извършва служебно или по писмено искане на съдия-докладчика по делото.

Следва да отбележа, че до края на 2021 г. отчитането на степента на натовареност на съдиите се извършва чрез Системата за измерване натовареността на съдилищата/СИНС/. От 01.01.2022 г. отчитането на степента на натовареността на съдиите се извършва чрез данните от модул „Натовареност“ в ЕИСС за общите съдилища, което е отразено в Правилата за оценка натовареността на съдиите. Това обстоятелство е от изключителна важност, тъй като при неправилно въвеждане на данните в този модул „Натовареност“ по всяко дело-присъединяване на протоколи и съдебни актове през целия процес от образуване на делото до неговото приключване, би се стигнало до неправилен анализ на степента на натовареност на съдията, а оттам и на съда като цяло. При всяко присъединяване на акт от открито или закрито заседание, следва да се съобразява алгоритъма, разписан в мапинг-таблиците за съответните видове дела. В противен случай се стига до неправилно поставяне и отчитане на процента за натовареност. В тази връзка считам, че до настоящия момент в Окръжен съд-Плевен е необходимо провеждането на по-задълбочено обучение както на магистратите, така и на съдебните служители във връзка със стриктното и коректно въвеждане на данните за натовареност по всяко едно дело в системите. Очаква се надграждане на модул „Натовареност“ в ЕИСС, като съществува възможност за работа в тестова среда в този модул, с цел забелязване и сигнализиране на неточности и грешки.

От организационен характер взетите мерки до настоящия момент в Окръжен съд –Плевен са чрез провеждане на няколко ОС на съдиите с цел уравниване натовареността на отделните съдии по отделения-по видове и групи дела -например с оглед високата натовареност на съдиите от търговско отделение и по специално съдиите, разглеждащи дело по несъстоятелност, е увеличен броя на съдиите в търговско отделение, разглеждащи търговски дела първа инстанция. На последващо ОС е взето решение с оглед постигане на по-равномерна натовареност между отделните магистрати в гражданското отделение, всички съдии от това отделение да разглеждат гр. въззивни дела, в.ч. гр. дела и дела по обжалване

действията на съдебния изпълнител. Считам в тази насока, че следва да се проследява стриктно натовареността на отделните съдии по отделения и при констатиране на висока, изключително висока или ниска натовареност на отделни магистрати, да се предприемат незабавни организационни и кадрови действия и мерки от административния ръководител.

Чрез мерките от нормативен характер според мен би се постигнала по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт-отделните съдилища от една инстанция например или натовареността на съдиите в различните съдебни инстанции-например чрез промяна в местната подсъдност в процесуалния закон при исковете за непозволено увреждане, голяма част от делата вече се разглеждат от всички съдилища в страната с оглед приетата подсъдност за постоянния или настоящ адрес на ищеца към момента на настъпване на застрахователното събитие, а не само от СРС и СГС.

Въпросът с постигане на по-равномерна натовареност на съдиите в цялата страна е свързан и с въпроса за бъдещите реформи в съдебната система, при прекрояване на съдебната карта, включително и предвидените реорганизации на съдилища, предимно от ниво РС. Този въпрос обаче изисква още бъдещи задълбочени анализи и дебати. Друга мярка от нормативен характер е и въвеждането на задължителната медиация по някои видове дела/за нея по-долу в отговора на 6-ти въпрос/.

4. По въпроса за възнагражденията на съдиите и начина на определянето им, както и дали разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на „тримата големи“?

Съгласно чл.30, ал.2, т.10 от ЗСВ Пленумът на ВСС определя възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите. Съгласно чл.218, ал.1 от ЗСВ Председателите на ВКС и ВАС, Главният прокурор и Директорът на НСС, получават основно месечно възнаграждение, равно на 90 на сто от възнаграждението на Председателя на Конституционния съд. Основното месечно възнаграждение за най-ниската съдийска, прокурорска и следователска длъжност се определят в размер на удвоената средномесечна заплата на заетите лица в бюджетната сфера съгласно данните на НСИ. Възнагражденията за останалите длъжности се в органите на съдебната власт се определят от Пленума на ВСС.

Считам, че следва да се спазват принципите на публичност, прозрачност и обективност при формиране на основните и допълнителни възнаграждения на магистратите. Необходимо е създаване на обективни критерии за формиране на възнагражденията. Доброто възнаграждение дава гаранция за сигурност и стабилност в системата, спомага за борбата с корупцията вътре в системата и нейната независимост, спомага за кадровото обезпечаване в органите на съдебната власт.

Към момента разликата между най-високото и най-ниското ниво на възнаграждения в системата е около 2 500 лв. на база основните месечни възнаграждения, респ. и по-голяма за съдиите с по-малък стаж и ранг. Считам, че тази разлика е прекомерна, пред вид факта, че всички съдилища от всички инстанции осъществяват правораздавателна дейност, в районните и окръжни съдилища правораздават съдии с продължителен стаж, висок професионален опит и задълбочени познания, ноторно известна е високата натовареност на съдиите от районните и окръжни инстанции. Считам, че всички магистрати заслужават справедливо възнаграждение за положения труд и придобит стаж. Считам категорично, че е необходимо намаляване на разликата в размера на възнагражденията на магистратите от различни нива.

Към ВСС е създадена работна група с решение от 13.02.2020г. за определяне начина на формиране на трудовите възнаграждения на магистратите и съд. служители в съдебната система.

В тази връзка е изпратено е писмо до председателите на съдилищата на всички нива в съдебната система, получено на 09.02.2022г. в Пл.ОС, с което са предложени на вниманието на съдиите 3 модела за определяне възнагражденията в съдебната система. В ОС-плевен е проведено ОС на съдиите, като съдиите от нашия съд се обединиха около предложението Модел 1-процент от най-високото ниво, което за окръжните съдилища е 75% от възнаграждението на върховната инстанция. В този модел няма намаляване на възнагражденията, няма и промени в отделните рангове. По този модел възнаграждението на магистратите следва да се формира като към основното възнаграждение-процент от възнаграждението на върховните инстанции се прибави рангът и стажът за прослужено време.

Считам, че е необходима промяна в законовата уредба и закрепване на обективни критерии за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на „тримата големи“. Така биха се създали гаранции за независимостта на съдебната система.

5.Какво е мнението ми за Единната информационна система на съдилищата/ЕИСС/?

От август 2020г. в Окръжен съд-Плевен е внедрена новата деловодна програма ЕИСС-„Единна информационна система на съдилищата“ от „Информационно обслужване“АД.След решение на Пленума на ВСС по Протокол №23/16.09.2020г. е спряно въвеждането на нови дела в ЕИСС за периода от 18.09.2020г. до 10.12.2020г.,Окръжен съд-Плевен се върна към предходната деловодна програма САС/решено на проведено ОС на съдиите/.Изготвено е Предложение на ОС-Плевен към Работната група,създадена с решение на Пленума на ВСС по Протокол №23/16.09.2020г. във връзка с оптимизацията и подобряване на работата с новата ЕИСС.На ел.страница на ВСС и в папка „Съобщения“ в Окръжен съд-Плевен са качени Методическите указания за работа на съдилищата с ЕИСС,практически ръководства и он-лайн обучения.

Заложените принципи при изграждане на ЕИСС са прозрачност,еднократно събиране на данни,защита на лични данни,достъпност/чрез ЕПЕП/,повишаване бързината и качеството на адм.обслужване,улеснен достъп до обществена информация.

От м.януари 2021г. Окръжен съд-Плевен възобнови работата с ЕИСС,като всички магистрати и съдебни служители въвеждат съответните данни в системата в зависимост от съответната фаза,вид заседание,резултати от заседание,съдебни актове и краен резултат по всяко едно дело. Първоначално при прилагането на новата информационна система възникнаха трудности,което наложи изготвяне и изпращане на Предложение от ОС-Плевен към създадената работна група с решение на ВСС.Системата се актуализира и обновява съобразно възникващите в хода на работата с нея грешки и проблеми. Считаю,че и в светлината на въведените мапинг- таблици и проценти за отчитане степента на натовареност на съдиите чрез данните от модул „Натовареност“ в ЕИСС за общите съдилища, е необходимо провеждането на по-задълбочено обучение както на магистратите,така и на съдебните служители. Такова обучение е необходимо и с оглед новоприетите Правила с решение на ВСС за определяне на индексите на съдебните актове за резултатите от инстанционната проверка.Тези индекси се поставят от съдия-докладчика ,постановил крайния съдебен акт от инстанционния контрол,но се въвеждат в ЕИСС от съдебните служители при връщане на делото в първоинстанционния съд.

6. Във връзка с приетата от СК на ВСС Концепция за въвеждане на задължителна медиация по някои видове дела, дали подобно предложение би спомогнало за утвърждаване на медиацията като алтернативен способ за разрешаване на спорове?

През 2004г. е приет Закон за медиацията, изменен и допълнен няколко пъти, с последно изменение през 2019г. Този закон обаче урежда медиацията като доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове, при която трето лице-медиатор подпомага спорещите страни да постигнат споразумение.

За съжаление този способ за извънсъдебно разрешаване на споровете все още не се използва често.

През м. февруари 2021г. от ВСС е приета Концепция за въвеждане на задължителна медиация по някои видове дела, в която са заложили като цели: намаляване на товареността на съдилищата, утвърждаване на културата на споразумението като начин за решаване на споровете, увеличаване използването на извънсъдебната медиация. Въвеждането на задължителната съдебна медиация по граждански и търговски дела се предвижда като част от самия граждански процес, а не като предпоставка за предявяване на иск, под формата на задължително участие на страните по делото в първа медиационна среща. Задължителната съдебна медиация ще се провежда чрез съдебни центрове по медиация-структури, интегрирани в структурата на самите съдилища, като се администрират от съди и съдебни служители. Предвиждат се две групи дела, при едната от които съдебната медиация ще е задължителна по закон/развод по исков ред, спорове, свързани с родителската отговорност и упражняване на родителски парва, определяне на лични отношения с баба и дядо, спорове между съсобственици, между собственици на обекти в сграда етажна собственост, съдебна делба – двете фази и др. Другата група дела са тези, които са подходящи за медиация, но след конкретна преценка на съда и което е задължителна за страните по делото – облигационни спорове, вещни спорове, спорове между съдружници, спорове, свързани с интелектуална собственост и др. При посочените по-горе групи дела са предвидени и някои изключения от задължителната съдебна медиация – например отсъствие на страната, по дела със страна Държавата, свързани с деца в риск и др.

Важно е, че тази задължителна медиация се предвижда в рамките на гражданския процес за различните видове дела, с предвидени стимули и санкции за участие/неучастие на страните в процедурата по задължителна съдебна медиация. Териториално съдебен център по медиация следва да има към всеки ОС, но с изнесени офиси в РС.

Този институт се въвежда за първи път в българското гражданско съдопроизводство, което ще доведе до съществена промяна в начина на правораздаването по граждански и търговски дела. Това означава, че следва да се отчетат както ползите, така и евентуалните проблеми, които биха възникнали при прилагането на този институт. Затова считам, че е правилно пилотното въвеждане на задължителната съдебна медиация за някои съдебни райони - София, Варна, Пазарджик и Перник. Плюс това биха били бързо постигнати споразумение, спестяване на средства и усилия, щадящо прекратяване на спора между страните. От друга страна изисква поемане на риск като се загуби време за провеждане на медиация, когато не се стигне до споразумение, да не се затрудни развитието на съдебното производство, както и да не се накърни доброволния характер на медиацията.

Считам, че е необходимо след изтичане срока на пилотното въвеждане на задължителната съдебна медиация за някои съдебни райони - София, Варна, Пазарджик и Перник, да бъдат обсъдени резултатите от прилагане на този нов институт за българското гражданско съдопроизводство, както ползите, така и възникналите проблеми в хода на тези първоначални стъпки за въвеждане на задължителната съдебна медиация като алтернативен способ за разрешаване на спорове, след което да се предприемат и съответните законодателни промени в процесуалния закон - ГПК, както и в Закона за медиацията.

ПО ВЪПРОСИТЕ, ЗАДАДЕНИ ЛИЧНО КЪМ МЕН, ДАВАМ СЛЕДНИТЕ ОТГОВОРИ:

1. Какво се включва в понятието „подобряване условията на труд“ и какви мерки бих предприела за постигане на тази цел, ако бъда избрана за административен ръководител?

При посочване на тази цел в моята концепция имам предвид два аспекта: Първият от тях е с оглед материално-техническата обеспеченост, сграден фонд и техническа обеспеченост на Окръжен съд - гр. Плевен.

Сградата, в която се помещава ОС - Плевен е строена през 1972 г. и е собственост на Министерство на правосъдието. В същата сграда се помещават РС - Плевен, Окръжна и Районна прокуратури - Плевен, Областно звено „Охрана“ - гр. Плевен. Поради големия брой на институциите, ползващи съдебната палата, помещенията в сградата са недостатъчни за работещите в нея магистрати и служители, инспектори и сътрудници по охраната от Областно звено

„Охрана“-Плевен. Действително условията за работа на магистратите и съдебните служители от ОС-Плевен за подобрени значително още през 2013г. /след разформироването на военен съд Плевен, който също се помещаваше в сградата на съдебната палата/, като почти всички съдии от ОС-Плевен са настанени понастоящем в самостоятелни кабинети, а съдебните деловодители от гражданско и наказателно деловодство работят по двама в стая, а не по четирима, както беше преди. В последните години са положени усилия за овладяване на пренаселеността на магистрати и съдебни служители, като по този начин се постигат нормални условия за работа и труд.

Следва да отбележа, че след изготвяне на моята концепция през м.ноември 2020г., през 2021г. са извършени допълнителни ремонти-подмяна на дограма на централния вход, ремонт на покрива на конферентната зала, ремонт на служебното стълбище, подмяна на климатици, на ел.осветлението в цялата сграда, текущ ремонт и подмяна на оборудването на съдийски кабинети и канцеларии и др. Създадени са на мястото на конферентната зала на последния етаж на съдебната палата три нови канцеларии за отпускните щатни бройки за съдебни помощници. За тези ремонти са направени обосновани искания за отпускане на средства от ВСС.

Ако бъда избрана за административен ръководител на Окръжен съд-Плевен бих продължила политиката на създаване на по-добра работна среда в Окръжен съд-Плевен, както и изпълнение на заложените за 2022г. текущи ремонти на съдийски кабинети и канцеларии, подмяна на климатици, подмяна на трасето на главния водопровод, с оглед обособяване на едно помещение като истински архив до абонатната станция. Следва да отбележа, че ОС-Плевен има нужда от обособяването на нови архивни помещения, като към момента се ползва предоставено безвъзмездно от Община Плевен допълнително помещение до сградата на съда.

Също така предстои освобождаване на помещение, находящо се на първия етаж от съдебната палата, заето към момента от Бюро „Особени залози“. Това помещение бих обособила като „Адвокатска стая и стая за проучване на дела от граждани и адвокати, тъй като находящите се работни маси в съдебните деловодства затрудняват и пречат на дейността на съдебните служители, а също и на магистратите от съответните състави, работещи със съответните деловодители. Помещението е подходящо, тъй като се намира на първия етаж на съдебната палата, в близост до всички деловодства на Окръжен съд-Плевен. От друга страна обособяването на такава „Стая за проучване на дела от граждани и адвокати“ би дала възможност и на страните по дела, както и на техните

пълномощници да се запознават ,когато желаят със съответното дело на хартиен носител,в присъствието на дежурен деловодител, в спокойна среда.

Вторият аспект е с оглед поставената от мен цел за „подобряване условията на труд“ в Окръжен съд-Плевен е от психологическо и морално естество,а именно:осъществяване на открит и ползотворен диалог между административния ръководител и съдиите и съдебните служители.Считам,че административния ръководител като част от съдебната общност на даден съд следва да е в помощ и подкрепа при решаване на всички възникнали въпроси и проблеми на своите колеги,както и да спомага за създаване на благоприятен климат ,спокойни и комфортни условия за работа,допитване до съдиите по всички важни за съда въпроси ,а също така поддържане на обратна връзка между ръководството на съда и съдиите и съдебните служители.

2.“Постигането на строга финансова дисциплина,прозрачно и целево използване на бюджетните средства“ като поставена цел и от какви съображения съм се ръководила при нейното поставяне?

В Окръжен съд-Плевен съществува Системата за финансово управление и контрол /СФУК/ , въведена със заповед от 2007г. на административния ръководител–председател на Окръжен съд гр.Плевен.

Утвърдена е изменената „Счетоводна политика“ на Висшия съдебен съвет, приета на Пленум на ВСС.

В Окръжен съд-Плевен са разработени и функционират :

-Вътрешни правила за организация на работната заплата, подбор и назначаване на съдебните служители в Окръжен съд гр.Плевен,съгласно разпоредбите на Правилника за администрацията в съдилищата,

-План - №3 за подобряване работата на Окръжен съд гр.Плевен за периода 2020г.-2024г.,

-Стратегия за управление на риска в Окръжен съд гр.Плевен,

-Риск – регистър,

-Вътрешни правила за мониторинг на финансовото управление и контрол в Окръжен съд гр.Плевен,

-Вътрешни правила за правилното организиране на работата с компютърна техника, използване на програмни продукти и интернет в Окръжен съд гр.Плевен.

-Вътрешни правила за организацията на публикуването на съдебните актове в интернет,

-Правила за работа с медиите.,

-Вътрешни правила за обществени поръчки в Окръжен съд-Плевен,

-Вътрешните правила, относно реда за извършване на инвентаризация на ДМА, бракуване и ликвидиране на активи на Окръжен съд гр.Плевен,

-Вътрешните правила за работа с програмата за случайно разпределение на делата в Окръжен съд гр.Плевен.

Анализ и оценка на финансовото управление и контрол.

Със създадените контролни дейности, предвидени в СФУК в Окръжен съд гр.Плевен са въведени процедури за: разрешаване и одобряване, предварителен контрол за законосъобразност при поемането на задължение и извършването на разход, както и системата на двойния подпис и последващия контрол.

Спазват се писмените процедури за осъществяване на предварителен контрол, съставят се контролни листа преди поемане на задължение и извършване на разход. Въведени са процедури по документирание, които позволяват проследяване на всеки документ.

Действат и други утвърдени вътрешни актове - счетоводна политика, амортизационна политика, правилник за документооборота, правила за работната заплата, вътрешни правила за мониторинг на финансовото управление и контрол, вътрешни правила за работа с компютърна техника и интернет, вътрешни правила за организацията и публикуването на съдебните актове в интернет и други вътрешни актове, утвърдени от председателя на Окръжен съд гр.Плевен.

Изградена е система за организацията на работа в Окръжен съд-Плевен, включваща организационна структура на съда, нива и срокове за докладване, йерархична подчиненост, задължения и отговорности. Въведени са ясни и адекватни правила, осигуряващи вътрешен контрол и разделение на отговорностите, определена е структурата на съдебната администрация, статута на съдебните служители, както и ред за атестирането им.

Съгласно изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор в Окръжен съд -Плевен е изградена система за мониторинг на финансовото управление и контрол, с цел да се оцени адекватното функциониране и да се гарантира навременното актуализиране на Системата за финансово управление и контрол при промени в условията.

Въвеждането на Системата за финансово управление и контрол в Окръжен съд -Плевен е продиктувано от стремежа да се заздравя финансовата дисциплина, което се осъществява от системи за финансово управление и контрол, включващи политики и процедури с цел да се осигури разумна увереност, че целите на съда ще бъдат постигнати в съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори, икономичност, ефективност и ефикасност на дейностите, опазване на активите и информацията.

Ежегодно се изпращат до Сметната палата за финансовото състояние на Окръжен съд-Плевен.

Одит в Окръжен съд-Плевен е извършван последно през 2016г., като за 2022г. не е предвидено извършването на такъв.

Ако бъде избрана за административен ръководител-Председател на Окръжен съд-Плевен бих продължила политиката на заздравяване на финансовата дисциплина чрез горепосочените системи за финансово управление и контрол.

С УВАЖЕНИЕ

/Съдия ВЕСЕЛА САХАГЧИЕВА/